

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmgade 12
1216 København K
mfvm@mfvm.dk

Postadresse:
Favrskov Kommune
Landbrug og Natur
Skovvej 20
8382 Hinnerup

Tlf. 8964 1010

favrskov@favrskov.dk
www.favrskov.dk

18. juni 2019

Sagsbehandler:
Klaus Overgaard Kristensen
Tlf. 89645215
klkr@favrskov.dk

Personlig henvendelse:
Favrskov Kommune
Landbrug og Natur
Torvegade 7
8450 Hammel

Sagsnr.
710-2019-3211

Dokument nr.
710-2019-126986

Høringssvar til arbejdsprogram for vandområdeplanerne 2021-2027

Hermed fremsendes Favrskov Kommunes høringssvar til statens arbejdsprogram for vandområdeplanerne 2021-2027. Høringssvaret blev vedtaget på Byrådsmøde 28. maj 2019.

Giver høringssvaret anledning til spørgsmål og/eller kommentarer, er I meget velkomne til at kontakte Direktør for Teknik og Kultur, Hans M. Vedel, på hmv@favrskov.dk eller telefon 21 21 70 03.

Med venlig hilsen

Anders G. Christensen
Formand for Teknik- og Miljøudvalget

TANGEVÆRKET – FAUNAPASSAGE:

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Staten udpeger spærringen ved Tangeværket som en indsats i vandområdeplanerne 2021-2027.
- Staten tager udgangspunkt i Model A i kommunernes forundersøgelsesrapport fra 2016 ved løsning af spærringsproblematikken.

Favrskov Kommune anbefaler, at staten udpeger spærringen ved Tangeværket til indsats i 3. planperiode, vandområdeplanerne 2021-2027 (VP3). Formålet med indsatsen er, at staten tager ansvar for at skabe en samlet og permanent faunapassage forbi værket, således at:

- Miljømålene i vandområdeplanerne for Gudenåen samt vandløbene op- og nedstrøms Tange Sø kan opfyldes.
- Der etableres en naturlig levedygtig bestand af laks og havørred i Gudenåen.
- Dødeligheden på vandrefisk (eksempelvis ål, ørred og laks) ved passagen af Tange Sø mindskes mest muligt.
- Der skabes en naturlig og stabil vandføring i Gudenåen nedstrøms Tangeværket.

Til opfyldelse af ovenstående mål anbefaler Favrskov Kommune, at løsningen udføres i overensstemmelse med model A i forundersøgelsen som Rambøll udarbejdede i 2016. Rapporten kan hentes på Favrskov Kommunes hjemmeside [her](#). Model A er efter Favrskov Kommunes opfattelse den løsning, der bedst og billigst opfylder de nævnte mål, samtidig med at størstedelen af Tange Sø bevares. Modellen er nærmere beskrevet nedenfor.

Baggrund

Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers kommuner har igennem en lang årrække drøftet spærringen ved Tangeværket, og forsøgt at nå til enighed om at anbefale Miljøministeren en fælles løsning for Gudenåens forløb ved Tange Sø. Dette er desværre ikke lykket.

Formålet var at skabe enighed mellem kommunerne om et løsningsforslag for en faunapassage ved Tangeværket baseret på følgende forudsætninger:

- Tange Sø bevares.
- Miljømålene for vandløbene op- og nedstrøms Tange Sø kan opfyldes.
- Der kan etableres en naturlig levedygtig bestand af laks og havørred.
- Et fungerende Tangeværk bevares, forstået på den måde, at værket f.eks. kan indgå som en el-producerende del af Energimuseets virke.

Konsulentfirmaet Rambøll fik til opgave i samarbejde med de 4 kommuner at tilvejebringe et beslutningsgrundlag, der består af flere forskellige løsningsmodeller (med

kort, mellem og langt omløbsstryg), som vurderes i forhold til hinanden med udgangspunkt i ovennævnte forudsætninger. Resultatet af arbejdet fremgår af Rambølls rapport fra 2016, "Løsningsforslag til Gudenåens fremtidige forløb ved Tange Sø".

Af rapporten fremgår det, at model A opfylder de opstillede forudsætninger. I modellen etableres et nyt forløb af Gudenåen øst for Tange Sø. Samtidigt genskabes den øvre ådal op mod Borre Å i Favrskov Kommune, og vandløbet restaureres med mulighed for gyde- og opvækstpladser for blandet andet laks og havørred. Denne løsning vil fjerne dødeligheden på blandt andet laks, ørred og ål i Tange Sø og er i øvrigt i overensstemmelse med anbefalinger fra adskillige tidligere undersøgelser. Herunder fra Faunapassageudvalgets¹ fem statusrapporter fra 2004 og "Gudenåens passage ved Tangeværket - sammenfatning af skitseprojekt" udarbejdet af Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fødevarerministeriet og af COWI, februar 2002.

ØKONOMISK KOMPENSATION:

Favrskov Kommune forventer, at:

- DUT-kompensationen til kommunerne forsætter og afspejler den nødvendige arbejdsindsats.

Favrskov Kommune anbefaler, at kommunernes arbejde med VP3 bliver kompenseret via DUT-midler, som ved de foregående planer. Det er vigtigt, at den økonomiske kompensation som minimum bibeholdes på det nuværende niveau, så kommunerne har mulighed for at leve op til de stillede krav. Samtidigt skal det understreges, at hvis kommunerne pålægges nye opgaver, så skal den økonomiske kompensation øges tilsvarende.

GRUNDVAND:

Bemærkninger til Kapitel 3.4:

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Grundvandsforekomsterne skal afgrænses, så de er i overensstemmelse med resultaterne fra Grundvandskortlægningen.
- DK-modellen opdateres.
- Der laves en analyse af, hvordan grundvandsindvinding påvirker vandløb kvantitativt.
- De projekterne, der belyser sammenhængen mellem grundvand og det øvrige økosystem, formuleres så de kan bruges konkret i kommunernes arbejde.

¹ Faunapassageudvalget blev nedsat i 2002 af daværende Ministerie for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. I udvalget var de jyske amter, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Dansk Dambrugerforening og Danmarks Sportsfiskerforbund.

Favrskov Kommune er enige med staten i at grundvandsforekomsterne skal afgrænses, så de er i overensstemmelse med resultaterne fra Grundvandskortlægningen, som staten har foretaget som grundlag for indsatsplanlægningen for grundvandsbeskyttelse.

Der bør arbejdes på at øge viden om, hvordan grundvandet strømmer i jorden ved opdatering af DK-modellen (strømningsmodellen), nu hvor der er lavet en samlet geologisk model (FOHM) for hele landet. Det vil styrke grundlaget for beskyttelsen og forvaltningen af grundvandsressourcerne.

Der kunne med fordel laves en udpegning af vandløbsstrækninger med manglende målopfyldelse på grund af grundvandsindvindings påvirkning. Vandweb er ikke tilstrækkeligt detaljeret og operationelt i sagsbehandlingen af vandindvindingsstilladelser.

Som en del af forarbejdet til VP3 igangsætter staten en række projekter, som skal belyse sammenhæng mellem grundvand og det øvrige økosystem. Favrskov Kommune finder det afgørende, at resultaterne af disse projekter kan bruges konkret i kommunernes arbejde med at gennemføre VP3.

Bemærkninger til Afsnit 5 "Landbrugsrelaterede initiativer":

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Staten sikrer, at den målrettede regulering ikke medfører forringet grundvandskvalitet.

Gennem målrettet regulering af landbrugets miljøpåvirkning med f.eks. nitrat lægges der op til at tillade større miljøpåvirkning i "robuste" områder, mens mere følsomme områder reguleres mere restriktivt. Dog vil et område, som er robust i forhold til påvirkning af overfladevand, ofte være følsomt i forhold til grundvandspåvirkning, fordi nitratpåvirket regnvand her nedsiver til grundvandsdannelse i stedet for, at det afledes til overfladevand. Staten bør således sikre sig, at den nye målrettede regulering ikke medfører en forringet grundvandskvalitet. For eksempel ved at reducere miljøpåvirkningen over grundvandsforekomsterne.

I tilfælde af, at den målrettede regulering skaber et større behov for grundvandsbeskyttelse i forbindelse med kommunernes indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse, vil der være risiko for, at der lægges større udgifter over på vandforbrugerne.

VÅDOMRÅDER:

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Staten fjerner barrierer, der kan mindske lodsejeres incitament til at indgå i de frivillige vådområdeprojekter.
- Eksisterende vildtfodring tillades på tørre lokaliteter inden for vådområdeafgrænsningen.
- Staten oftere og tidligere i processen foretager opkøb af arealer og ejendomme med landbrugsarealer i nærheden af mulige vådområder.

Favrskov Kommune anbefaler at staten aktivt og kontinuerligt arbejder på at fjerne barrierer, der kan forhindre at kommunerne kan få lodsejerne til at indgå frivilligt i etablering af vådområder.

Eksempelvis kunne Miljøstyrelsen i samarbejde med Landbrugsstyrelsen, tillade eksisterende vildtfodring i vådområderne. Miljøstyrelsen og Landbrugsstyrelsen har udsendt et svar på et spørgsmål fra kommunerne vedrørende dette, hvor styrelserne konkluderer at vildtfodring falder ind under "tilskuds fodring" (som er en term der benyttes til afgræssende kreaturer) og dermed ikke er tilladt.

Favrskov Kommune oplever, at denne tolkning af reglerne er meget streng og en barriere for at opnå frivillige aftaler med lodsejere i vådområdeprojekter. Formålet med at undgå forurening af vandmiljøet kan i stedet ske ved at præcisere at vildtfodring skal ske på permanent tørre arealer af en minimumsafstand på eksempelvis 50 meter til overfladevand. Ofte er incitamentet for at indgå i vådområdeprojekterne netop jagtmuligheder for lodsejerne. Eksisterende vildtfodringer indgår endvidere ikke i noget næringsstof-regnskab, og en fortsættelse af fodringen vil ikke ændre dette forhold.

Favrskov Kommune anbefaler staten at være mere proaktive i forbindelse med opkøb af arealer til brug i jordfordelingsfasen i vådområdeprojekterne. Konkret ønskes det, at staten oftere og tidligere i processen foretager opkøb af arealer og ejendomme med landbrugsarealer i nærheden af mulige vådområder (vådområdeprojekter, der er indsat i Vandoplandsplanen). Den nuværende fremgangsmåde er, at staten først begynder opkøb af arealer og ejendomme, når der er givet tilsagn til gennemførelse af projekterne. Ofte er der ejendomme til salg i forundersøgelsesfaserne, som er vigtige for projekternes gennemførelse. Når staten først vælger at opkøbe senere, kan ejendommene være solgt og nye ejerforhold kan gøre gennemførligheden mindre.

Der er også en stor signalværdi i, at lodsejerne i områderne kan se, at staten opkøber arealer i området, og derigennem viser at samfundet gerne vil disse projekter. Dette vil efter Favrskov Kommunes vurdering, i stort omfang, fremme muligheden for at opnå en frivillig jordfordeling.

SØER:

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Alle søer bliver vurderet i forhold til Miljøtilstand.
- Der findes virkemidler til håndtering af andeudsætning og –fodring i søer.

I Favrskov Kommune har Sølvsten Damme i VP2 (2. planperiode, vandområdeplanerne 2015-2021) haft en ukendt tilstand. Favrskov Kommune antager, at datagrundlaget for søen på baggrund af tilsynsdata fra 2014 og næste planlagte tilsyn i 2020 må betyde, at søen vil indgå i VP3 med en kendt miljøtilstand. Det er Favrskov Kommunes forventning, at søen vil have en ringe tilstand på grund af væsentlig organisk forurening. En væsentlig årsag hertil vurderes at være mange års intensiv andeudsætning og –fodring.

Ligeledes forventer Favrskov Kommune at nye tilsynsdata vil forbedre kendskabet til Søbygaard Sø, der i VP2 ligeledes fremgår med ukendt tilstand i forholdt til fytoplankton, makrofytter og fisk.

Favrskov Kommune anbefaler, hvis der som forventet bliver fastsat en indsats i Sølvsten Damme, at der arbejdes med et virkemiddel, der kan håndtere andeudsætning og -fodring. Det er med Naturbeskyttelsesloven ikke muligt at regulere andefodring i de vådområder, hvor fodring har været en del af driften fra før lovens vedtagelse. Med Miljøbeskyttelsesloven kan fodringen begrænses til ikke at foregå direkte i vandet, men via ænderne ender næringsstofferne fra foderet alligevel i søen. Et virkemiddel kunne her eksempelvis være at opkøbe rettigheden til andeudsætning og -fodring ved særligt udsatte søer.

SPILDEVAND:

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Staten skitserer konsekvenserne af deres overvejelser omkring eksempelvis ændrede enhedstal for fosfor i en PE.

Favrskov Kommune finder det svært at gennemskue hvilke konsekvenser det vil få, når kombinationen af følgende overvejelser evt. realiseres:

- Ændret enhedstal for fosfor i en PE.
- Inddragelse af spildevandsvirkemidler vedr. kvælstof ved kystvande.
- Inddragelse af spildevandsvirkemidler vedr. fosfor.

Det synes klart, at hvis man nedskriver enhedstallet for fosfor i en PE fra spildevand, så bliver det dyrere at fjerne fosfor fra spildevand, så vil en større andel skulle fjernes

fra landbrugsbelastningen (i forhold til det vi måler i vandmiljøet). Det står anført, at man vil overveje om det er omkostningseffektivt at stille yderligere krav vedr. spildevand (renseanlæg, RBU og det åbne land).

Favrskov Kommune anbefaler staten at skitsere konsekvenserne af overvejelserne.

MILJØFREMMEDE STOFFER (MFS):

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Staten kvalificerer og dokumenterer pågående forureninger, hvis kommunerne skal opspore kilderne.

Det fremgår af statens data, at i flere vandområder er fastsatte miljøkvalitetskrav til MFS overskredet. Det fremgår ligeledes, at staten vil udvikle en metode som myndighederne kan anvende til opsporing af forureningskilder. Dette medfører formodentlig et væsentlig ressourceforbrug i de kommuner, der bliver udpeget til en indsats.

Det er derfor så meget vigtigere, at staten kvalificeret dokumenterer overskridelserne. Favrskov Kommune finder ikke, at det er tilstrækkeligt, at man finder tungmetaller i et gammelt søsediment eller at man bruger data for tungmetaller i fisk som vandrer frem og tilbage mellem eksempelvis Randers Havn og Favrskov Kommune, og dermed ikke nødvendigvis fanges på den lokalitet, hvor forureningen faktisk hidrører.

Kommunerne har brug for at vide, om det er fortidens udledninger eller det er en pågående kilde, der eksempelvis kan måles i vandstrømmen i et vandløb eller i en organisme, der med sikkerhed er blevet eksponeret for forureningen i pågældende vandløb. Ellers kommer kommunerne nemt til at spilde mange ressourcer på at opspore forurening, som kan være ophørt for flere årtier siden eller stammer fra en kilde langt fra den pågældende kommune.

Favrskov Kommune kan blive særligt belastet af uhensigtsmæssigt merarbejde, fordi hovedparten af vores overfladevand afledes til Gudenå-systemet, hvor også spildevand fra Silkeborg, Bjerringbro og Randers er løbet til gennem mange år. Derudover vil der sandsynligvis være spor efter mange års udledning af spildevand fra Hammel til Søbygård Sø, selvom kommunen har afskåret det rensede spildevand fra Hammel Renseanlæg fra søen i 2006.

VANDLØB:

Udviklingen af nye kvalitetselementer til fastsætte af miljømål for vandløb:

Favrskov Kommune anbefaler, at:

- Vandplanteindekset gøres operationelt.
- Staten evaluerer vandplanteindeksets egnethed i type 3-vandløb.

Favrskov Kommune anbefaler at staten undersøger mulighederne for at gøre vandplanteindekset mere operationelt for kommunerne, der har ansvar for at realisere fysiske projekter (virkemidler). Helt konkret savnes der, at kommunerne ved feltanalyser selv kan vurdere tilstandsklassen for vandplanter på en given lokalitet. Dette er nødvendigt for at kunne dosere det rette virkemiddel til opnåelse af god tilstand for vandplanterne. Vandplanteindekset, i sin nuværende form, er ikke udviklet tilstrækkeligt til, at det er mulig for kommunerne at dosere de rette virkemidler ud fra kendskabet til tilstanden.

Favrskov Kommune ønsker herudover en evaluering af egnetheden af det nuværende vandplanteindeks til fastsættelse af den økologiske tilstand i type 3 vandløb. Som eksempel er tilstanden for vandplanter "ringe" (næst-dårligste tilstandsklasse ud af fem niveauer) for Gudenåens nedre løb neden for Tange Sø, selvom åen rummer landets mest diverse sammensætning af vandplanter, herunder flere sjældne arter. Det er således svært at udlede, hvilken indsats i eksempelvis Gudenåen, der vil kunne føre til målopfyldelse for vandplanter.

Manglende tilstandsvurderinger for vandløb:

Favrskov Kommune anbefaler, at:

- Alle målsatte vandløbsstrækninger bliver vurderet i forhold til Miljøtilstand.

For et stort antal vandløb i Favrskov Kommune (og resten af landet) fremgår tilstanden som "ukendt" for fisk og vandplanter. Staten opfordres til at iværksætte de manglende biologiske vurderinger af disse vandløb, eftersom det hverken er muligt at fastsætte tilstand eller indsats i de konkrete målsatte vandområder, når statens overvågningsprogram ikke er dækkende for alle biologiske kvalitetsparametre.

Vandråd - anbefaling af indsatser i Vandområdeplan 2021-2027:

Favrskov Kommune anbefaler, at:

- De økonomiske rammer for vandløbsindsatserne bør være faste og ikke ændres efterfølgende, når først de er udmeldt til kommunerne og vandrådene i forbindelse med udarbejdelsen af indsatsprogrammet. Basisanalysen bør være endelig og komplet, når vandrådsarbejdet opstartes.
- Fristen for vandområdeplanernes generelle høringer samt kommunernes og vandrådernes aflevering af forslag, sættes til den sidste hverdag i en måned.

I forberedelserne til indsatsprogrammet i VP2 leverede vandråd og kommuner et meget stort stykke fagligt arbejde for at prioritere de indsatser, der kunne give mest mål-opfyldelse for de midler, der var sat til rådighed for det enkelte vandopland.

Staten valgte i høj grad at følge disse indstillinger fra vandråd og kommuner, men statens efterfølgende referenceværdier for at opnå tilskud til indsatserne er så små, at mange af projekterne ikke kan realiseres. Dette har blandt andet medført en stor træghed i antal af ansøgninger til gennemførelse af vandløbsindsatserne i VP2.

Staten anbefales at skabe en sammenhæng mellem vandrådernes lokalt anbefalede indsatser i vandløbene, og tilskudsordningen til finansiering af indsatserne. Konkret ønskes det, at vandråd og kommuner får oplyst de økonomiske rammer for indsatserne til indsatsprogrammet for VP3 i forbindelse med udarbejdelsen af indsatsprogrammet, og at disse rammer ikke ændres i resten af planperioden.

I tidsplanen for Vandrådsarbejdet til VP3, er det anført at arbejdet opstartes i september 2019 og løber frem til sommeren 2020. Denne tidsplan er som udgangspunkt rigtig fin og realistisk. Byrådene i de enkelte kommuner skal behandle kommunernes og vandrådernes forslag, hvilket betyder, at arbejdet i realiteten skal være færdig i april/maj 2020. Da det andetsteds kan læses at basisanalysen først er tilgængelig allersidst i 2019, betyder det i realiteten at vandråd og kommuner kun har perioden fra januar 2020 til ultimo april 2020 til at prioritere indsatserne. Dette er en meget stram tidsplan.

Favrskov Kommune anbefaler derfor staten, at basisanalysen er klar til brug i september 2019, når vandrådsarbejdet går i gang. Desuden anbefales det, at fristen for aflevering af kommunernes og vandrådernes arbejde, sættes på den sidste hverdag i en måned (i stedet for den nuværende generelle dato på den 22. dag i måneden). Det er Favrskov Kommunes opfattelse at der normalt afholdes byrådsmøder i slutningen af månederne, og derfor vil det give kommunerne næsten en måned mere arbejdstid, når byrådsmøderne ligger før høringsfristen i samme måned.

Forslag til forenkling af tilskudsordninger til gennemførelse af indsatser i VP3:

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Tilskudsordningen til gennemførelse af indsatser evalueres med henblik på at opnå en smidigere og mindre ressourcekrævende ordning.

Der bør foretages en evaluering af de meget udviklede regler for at opnå tilskud til vandplansindsatserne. Tidsforbruget til opfyldelse af det komplekse regelsæt for projektilskud står sjældent mål med tidsforbruget til gennemførelse af den egentlige indsats - forbedringen i vandløbet. Staten anbefales at lade en uafhængig part evaluere reglerne for tilskud i forhold til EU-lovgivningen på området. Det bør være således, at flest mulige ressourcer bruges til omkostningseffektiv forbedring af vandløbene, og potentialet for regelforenklinger af tilskudsordningen vurderes til at være stort.

Basianalysen: Gennemskuelighed af valget af kvalitetsparameter for tilstanden for fisk i vandløb (jf. afsnit 6.7 ”Øget transparens i vandplanlægningen”):

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Det bliver tydeligt i MiljøGIS, hvilket fiskeindeks der er anvendt i vurdering af miljøtilstanden.

Der er i VP2 to indeks for kvalitetsparameteret ”fisk”, DFFVa (alle fiskearter) og DFFVø (ørredindekset). Det fremgår dog ikke klart nogen steder, hvilket indeks staten har lagt til grund for tilstandsvurderingen for fisk i de enkelte vandområder. Dog beskriver arbejdsprogrammet for VP3, at ørredindekset primært er til de små type 1 vandløb, mens DFFVa primært bruges i type 2 og 3 vandløb. Ved valg af virkemidler til målopfyldelse er vigtigt at kende statens valg af fiskeindeks for hver enkelt vandområde.

Favrskov Kommune anbefaler derfor, at valget af fiskeindeks til det enkelte vandområde kommer til at fremgå af MiljøGIS-kortet over alle vandområder, således at kommuner bedre kan vurdere, hvilken indsats, der skal til for at opnå målopfyldelse for fisk, afhængigt af om det er ørredens eller andre fiskearters behov, der skal forbedres.

Vedr. vedligeholdelse af vandløb og opnåelse af miljømålsætning:

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Staten undersøger nærmere, om virkemidler med vedligeholdelse af vandløb, kan være hensigtsmæssige.

Det er vigtigt, at kommunernes projekter med udlægning af sten og grus samt genslyngninger kan opnå målopfyldelse for fisk, smådyr og planter. Det er således vigtigt, at der ikke samtidig er andre faktorer, som hindrer målopfyldelsen. I så fald risikerer man ikke at få udbytte af udgifterne til forbedring af vandløbenes fysiske tilstand.

Vedligeholdelse af vandløbene kan have en stor betydning for vandløbenes biologiske tilstand. Aarhus Universitet har i en landsdækkende undersøgelse påvist, at ved mere end én grødeskæring pr. år, så er sandsynligheden meget lille for at opnå miljømålet ”god økologisk tilstand for vandplanter”. Staten anbefales, at undersøge nærmere om virkemidler med vedligeholdelse af vandløb, er hensigtsmæssige.

Sand:

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Der tilvejebringes virkemidler, indsatser eller regler, som kan håndtere og reducere tilførslen af sand til vandløbene.

Sand er i mange vandløb en årsag til, at de fysiske forhold ikke er gode eller optimale. Favrskov Kommune har ved egne elfiskeundersøgelser dokumenteret lave tætheder af ørreder i mange vandløb/lokaliteter. Samtidig kan vi se, at gydebankerne er tilsandede, og flere lodsejere beretter om større mængder sand i vandløbene end tidligere. Kilderne til unaturlig stor sandtransport i vandløbene stammer hovedsageligt fra:

- Erosion fra brinkerne (særligt ved meget dybtliggende vandløb).
- Tilførsel fra befæstede arealer, herunder veje, mv.
- Overfladeerosion fra marker.
- Tilførsel via markdræn.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at stor sandtransport er en hindring for at opnå målopfyldelse af tilstanden for fisk (ørred) samt smådyr i flere af kommunens vandløb. Vi anbefaler staten at tilvejebringe virkemidler, indsatser eller regler, som gør, at kommunerne kan håndtere og reducere tilførslen af sand til vandløbene. Her tænkes på yderligere virkemidler end den nuværende etablering af sandfang.

Ørredbestanden i Gudenåen nedstrøms Tange Sø:

Favrskov Kommune anbefaler at:

- Staten undersøger årsagen til nedgangen af ørredbestanden i Gudenåens system nedstrøms Tange Sø.

Favrskov Kommune har sammen med Randers og Viborg kommuner, lokale lystfiskerforeninger og DTU Aqua, konstateret en kraftig nedadgående tendens for bestanden af ørreder i Gudenåens forløb nedstrøms Tange Sø. Dette på trods af flere gennemførte vandløbsprojekter, der skulle forbedre tilstandene. Nedgangen i ørredbestanden kan potentielt være en væsentlig trussel mod målopfyldelse i vandløbene. Ifølge bestandsanalyser af ørred i 2018 vurderer Favrskov Kommune, at mange af tilløbene til Gudenåen i Favrskov Kommune er langt fra at opfylde statens krav til miljømålet for fisk.

Favrskov Kommune anbefaler staten at udføre undersøgelser i Gudenåen med tilløb neden for Tange Sø og ved Gudenåens udløb i Randers Fjord, for at finde årsagen eller årsagerne til nedgangen i bestanden.